

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VY_12_INOVACE_CJL_KDL_21

Digitální učební materiál

Sada: Komplexní jazykové a stylistické rozbory pro vyšší gymnázium

Téma: Jazykový rozbor – neumělecký text publicistického stylu

Autor: Mgr. Dagmar Kadlecová

Předmět: Český jazyk

Ročník: 2.ročník VG

Využití: Studijní materiál určený pro procvičení a opakování učiva

Anotace: Materiál slouží k procvičení učiva z oblasti publicistického stylu, lexikologie, morfologie, stavby slova a syntaxe.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Na cirkusovém turné v Brodě medvědi zranili sourozence Berouskovy

Slavného cirkusového umělce Jiřího Berouska juniora a jeho sestru Renatu ve čtvrtek vážně zranili medvědi. Stalo se tak na turné Národního cirkusu Berousek v Havlíčkově Brodě. K újmě přišli po představení, ve chvíli, kdy se snažili oddělit dva medvědy, kteří se vzájemně napadli v kleci.

Kolem dvacáté hodiny večer se do sebe v kleci pustili medvědí samec se samicí. Oba byli přivázaní a opatření košíky. Do klece za nimi vlezli ošetřovatelé - dvaatřicetiletý Berousek junior a jeho o čtyři roky starší sestra Renata - a snažili se je oddělit.

"Samice medvěda ale podrazila ošetřovatelce nohy a samec medvěda jí pak způsobil tlapou středně těžké poranění pravé nohy. Jednalo se o několik tržných ran," uvedla mluvčí policie na Vysočině Dana Čírtková.

A medvědí tlapy se nevyhnuly ani Berouskovi. Ten si z incidentu odnesl velkou tržnou ránu na hlavě a poranění ruky.

Pro oba sourozence museli lékaři zdravotnické záchranné služby. Sanita pak zraněné odvezla do havlíčkobrodské nemocnice. "Leží na oddělení ortopedie. Vážně poraněné mají měkké tkáně. Hospitalizace je nutná," prozradila mluvčí nemocnice Petra Černo.

Podle majitele cirkusu Jiřího Berouska seniora ale poranění nejsou tak vážná, jak se zprvu zdálo. "Oba budou během dne zpět," pravil v pátek ráno.

Podle něho za incident mohla čistě příroda. V jedné kleci se sešel medvěd i medvědice, která je touto dobou v říji. A samec si s ní chtěl jen trochu užít. "Mladí skočili mezi ně a takhle to dopadlo. To se stává," pokrčil rameny.

Zdroj:

http://jihlava.idnes.cz/utok-medvedu-v-cirkusu-berousek-v-havlickove-brode-f8q-/jihlava-zpravy.aspx?c=A130712_091654_jihlava-zpravy_mv

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

1. Které tvrzení **není** pravdivé?
 - a) Národní cirkus byl na turné v HB.
 - b) Večer došlo ke konfliktu mezi samcem a samicí.
 - c) Sourozenci utrpěli lehké zranění.
 - d) Za incident mohla příroda.

2. Zařadte text k funkčnímu stylu, určete jeho funkci a slohový postup a pojednejte o jazykových prostředcích užitých v textu.

3. Úkoly z lexikologie a stavby slova
 - a) Vytvořte synonyma SLAVNÝ, SENIOR.
 - b) Užijte slovo PODRAZIT i v jiném významu než v textu.
 - c) Vysvětlete význam slova HOSPITALIZACE, INCIDENT.
 - d) Je slovo RÁNA homonymum?
 - e) Proveďte stavbu slova: oddělit
 - f) Vytvořte dvě slova příbuzná: MLUVČÍ
 - g) Jak bylo vytvořeno slovo medvěd?

4. Rozbor slovnědruhový a morfologický
 - a) Určete slovní druhy: DVAATŘICETILETÝ, JI, BĚHEM
 - b) Určete jmenné kategorie: NA ODDĚLENÍ, PODLE MAJITELE
 - c) Je v textu podstatné jméno nesklonné?
 - d) U slovesa PUSTILI SE určete slovesné kategorie.
 - e) Najděte dvě číslovky a určete jejich druh.
 - f) Najděte v textu přídavné jméno přivlastňovací.
 - g) Najděte v textu předložku vlastní.
 - h) Je v první větě příslovce?

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

5. Syntaktický rozbor

- a) Je v prvním odstavci alespoň jedno souvětí?
- b) Jak se nazývá přívlastek ve spojení slavný cirkusový umělec?
- c) Jak nazýváme druhou větu textu z hlediska členitosti?
- d) Najděte ZSD ve větě: „ A samec si s ní chtěl trochu užít.“
- e) Najděte v textu PUČ, PUZ., PUM.
- f) Určete druh VV v souvětí: „ Podle majitele cirkusu...”
- g) Najděte VV přívlastkovou.

6. Vysvětlete pravopis následujících jevů

- a) Medvědi zranili sourozence Berouskovy.
- b) vzájemně
- c) Medvědí tlapy se nevyhnuly.

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Řešení:

1. C

2. publicistický styl, informační sl. postup, zpráva, spisovný jazyk

3. a) slavný – známý, populární

senior – starší občan

b) Podrazili mě mí kamarádi.

c) hospitalizace – pobyt v nemocnici

incident – příhoda, událost

d) ano

e) od – děl – it

f) mluvit, promluva

g) skládáním

4. a) dvaatřicetiletý – přídavné jm.

ji – zájmeno osobní

během – předložka

b) na oddělení – r.stř., č.j., p.6., vz.stavení

podle majitele – r.m.ž., č.j., p.2., vz.muž

c) turné

d) os.3., č. mn., č. min., zp. ozn., r. činný, vid dok., tř. 4, vz. Prosí

e) dva – základní, určitá

dvacáté – řadová, určitá

f) ano (Berouskovy)

g) ne

h) ano

5. a) ano

b) postupně rozvíjející (neshodný, shodný, volný, těsný, několikanásobný)

c) jednočlenná

d) samec si chtěl užít

e) ve čtvrtek – PUČ

vážně – PUZ

na turné – PUM

f) příslovečná měrová

g) ... ve chvíli, kdy se snažili oddělit dva medvědy, kteří se vzájemně napadli v kleci

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

6. a) Berouskovy – matčiny (4.p.pl.)
b) vzájemný
c) podmět rodu ženského